

Előfizetési árak:

Egész évre... 8 kor.
Fél évre... 4 kor.
Negyedévre... 2 kor.

Egyes szám ára 10 fillér.

Előfizetés a kiadóhivatalban

MAROSUJVÁR

FÜGGETLEN POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Szerkesztőség:

Marosujvár, Mészáros tér 5.

Kiadóhivatal:

Veress József könyvkereskedése Marosujvár.

Hirdetések tevékenység a
kiadóhivatalban árszabály
szerint.

Felelős szerkesztő: FÜSSY JÓZSEF.

A fogyasztók védelme.

Ebben a háborús felfordulásban csak az maradt változatlanul, hogy a spekuláció berkeit nem érintette semmiféle korlátozás, sőt soha vigabban és jobb reménnyel nem dolgozott az, mint éppen most, mikor mindenki megadózik a háborúnak, ha nem is egyenes megterhelésekkel, hanem azzal, hogy elszemvedi a spekuláció leggonoszabb termékének: a spekulációnak minden nyomorúságát. Az üzérkedő elemek, a felesleges közvetítés kalózái miután a könnyű gazdagodás nyilvános ódiáját viselni nem akarják, mindent elkövetnek arra, hogy kevés munkával, a legkevesebb kockázattal szerzett millióikhoz tapodó gyűlöletes színt magokról lenussák. Ehhez a mosakodáshoz szappannak és törülközőnek felhasználják a magyar gazda megvadását azzal, hogy tulajdonképpen a gazda az uzsorás, az adja drágán a termékeit, ők csak becsületes kereskedők, a kik üzleti veszteségeket nem rakhatnak a háza oltárára.

Ennek éppen az ellenkezője az igaz. A háborús spekuláció kinővései ellen nem a merkantil testületek léptek sorompóba, a Magyar Gazdaszövetség emelte fel elsőnek tiltakozó szavát, megmutatván egyúttal a kormánynak, a nagy közönségnek, hogy nem lehetetlen a védekezés az ilyen kalózkodások ellen. Két felterjesztése van immár a kormány előtt ennek a vezető gazdasági szervezetenek, a melyek mindegyike gyors, erélyes és hathatós védelmet kér az elharapózott áruzsora, a háborús helyzetet lelketlenül kiaknázó spekuláció ellen.

Nagy bajokra kéretnek orvosságok ezekben a felterjesztésekben, a melyek alatt cseppenként veszíti vérért a fogyasztó közönség, a melynek a legnagyobb tömegét éppen a városi tisztviselői osztály adja ki, de benne van abban maga a gazdaközönség is, eddig védtelenül kiszolgáltatva annak, hogy a mezőgazdasági üzem használati cikkeinek folytonos drágítása következtében még keservesebb, még drágább lesz a mezőgazdasági termelés s csak a gazda vállalja anyagi és erkölcsi kárát annak, hogy idejekorán nem vette igénybe a kormány mindazokat az eszközöket a fogyasztók és a termelők védelmére a melyek mind meg vannak Ausztria és a Németbirodalom közigazgatási és igazságszolgáltatási intézményeiben és ha nem is teljes védelmet nyújtanak minden visszaélés ellen, de elég hatásosak arra, hogy azokban az államokban a viszonyok türehtetlenné ne fajuljanak mint nálunk.

Ausztriában császári pátenst emel korlátokat az áruzsora elfajulásának. a Németbirodalom pedig legfőbb intézkedési hatósága, a Bundesrat rendeletével szervezi a fogyasztók hatásos védelmét, messzemenő hatalmat biztosítván a községi hatóságok részére az élelmiszereknek szükség esetén való rekvirálása, valamint a hatósági árak ellenőrzése szempontjából, sokkal jelentékenyebb szabadságvesztési és pénzbüntetésekkel állapítva meg a kihágások hatásos megtorlására, mint a minőket nálunk alkalmazni lehet.

Ma nem engedhetjük meg magunknak azt a fényűzést, hogy ne recipiáljunk közigazgatásunkban és igazságszolgáltatásunkban, ha jónak és célravezetőnek bizonyul a kétszövetséges birodalom intézkedése az

áruzsora és a spekulációs visszaélések mederbe szorítására, egyserűen át kell venni ezt a pátenst és ezt a rendeletet. Törvénykönyvünkön ezzel nem esik szeplő, hiszen van abban elég másolás abból az időből, a mikor volt időnk az önálló kodifikációra, a patenstől pedig ne irtózzunk olyan nagyon, mert egész tömege van még érvényben ma is a koronázás előtti rendeleteknek és pátenseknek, a melyeket régen kiküszöbölhattunk volna. Csak méltányolni lehet a Gazdaszövetség munkáját, hogy az orvoslást sürgeti és egyúttal rá is mutat arra, hogy nem okvetlenül kell elvárni a fogyasztóknak az áruzsora és a háborús spekuláció hiénáinak karmai között.

Szerbia — meghódított terület.

Szerbia, a heves és dúló csaták színtere december elsején megszűnt csatatér lenni. A hosszú harcok területére tegnapelőtt bevonult a közigazgatás. Műhelyek, gyárak, üzletek alakulnak a szerb Hinterlandon, a messze operáló csapatok mögött, hogy a távoli országokban harcoló csapatokat célszerűen elláthassák magán a meghódított földön. Hogy Szerbia hivatalosan is meghódított terület lett, arról ez a távirati úton tett intézkedés tanuskodik, melyet Sándor János belügyminiszter küldött az összes magyar vidéki közigazgatási hatóságokhoz:

„A hadseregparancsnokság rendelkezése szerint a Délmagyarországon fennállott belső hadművelleti terület december 1-től külső hadművelleti területbe osztatott. A délkeleti hadszíntér belső hadművelleti területnek északi határvonalát Samec Szávamenti községtől keletre a Száva és a Duna képezi. A szerbiába való utazás részletes szabályozása iránt külön rendeletben fogok intézkedni. A rendelet kibocsátásáról s hadművelleti területben beállott változásról az összes járási hatóságok értesítendőek.

Sándor.”

Most tehát megkezdődik a Szerbiába való utazás, a kereskedelem s a meghódított ország gazdasági kihasználása.

MIT KIABÁLTOK ?

NÉVJEGYEK

legelegánsabb s legolcsobb árakban készíttetnek

Füßy J. könyvnyomdájában Tordán.

MIT KIABÁLTOK ?

A népfölkelő kereskedők karácsonyi szabadsága.

A Fővárosi Kereskedők Egyesülete tudvalevően mozgalmat indított annak érdekében, hogy az eredetileg december 6-ára behívott népfölkelésre kötelezett kereskedők bevonulását a karácsonyi vásárra való tekintettel e hónap végéig halasszák el. A honvédelmi miniszter most arról értesítette az egyesületet, hogy méltányolva az előterjesztett kérést, érintkezésbe lépett a hadügyminiszterrel, hogy a most bevonuló kereskedők, amennyire a viszonyok megengedik, a karácsonyi ünnepek előtt megfelelő szabadságot kapjanak.

HIREK.

— A „Marosujvár” karácsonyi száma gazdag tartalommal és a hétköznapi számokhoz képest jóval nagyobb terjedelemben fog megjelenni.

Karácsonyi számunk vezércikke, melyre már most felhívjuk olvasóink figyelmét, Jancsó Lajos esperes urnak „Karácsonyi gondolatok a háborús időben.” című műve lesz. Mély vallásossággal, magyar érzéssel, gyönyörű magyarsággal megírt cikkét a Polgári olvasókör első estéjén bevezetésképpen olvasta fel és mindenkit meghatott a kis remekmű szépsége.

— Köszönjük a m. t. esperes urnak szíves készségét, melylyel cikkét rendelkezésünkre bocsátotta; hisszük, hogy olvasóinknak sok lelki gyönyörűséget szerzünk közlésével.

— Kinevezés. Kercsó András 21. honvéd gy. ezredbeli tisztjelölt — a Marosujvárról Nagyenyedre áttett Agrár Takarékpénztár főtisztviselője — hadnagygyá neveztetett ki.

— Kitüntetések a 21 honvéd gyalogezrednél. Ő felsége az ellenség előtt tanúsított vitéz és eredményteljes magatartásuk elismerésül Förster Sándor ezredesnek és Hevesy Zoltán századosnak a hadi disztiményes 3. oszt. vaskoronarendet, Kolozs Ernő főhadnagynak, Bartha Ödön és Jovián Miklós hadnagyoknak, a signum laudist adományozta.

— A bányatárspénztári kórházban ápoló katonák karácsonyi megajándékozására hívtuk fel mult számunkban a mi jó közönségünket. Örömmel látjuk, hogy ez a nemes, szeretetteljes mozgalom is szép lendületet vett s hogy karácsonyra a kellő eredménnyel járjon, ezért szólnunk újból kérésleg a jótékony adozatkész szívekhez. Küldjék adomá-

nyaikat (pénzt, vagy természetben) e humanus célra a kórház gondnoki hivatalához, mely minden adományt nyilvánosan fog nyugtázni.

— Esküvő. Glätzer J. Mihály a Magyar Solvay-művek R.-t. itteni tisztviselője a napokban tartotta esküvőjét Tinker Valus urhölgygyel Szé helyudvarhelyt. Sok szerencsét, boldogságot kívánunk az új párnak.

Dr. Jancsó Ödön ur a kör elnöke ötletes, gyönyörű szavakkal jellemezte ez előadásokat, melyek pihenő, s egyúttal tanulságos percekét óhajtanak szerezni a mostani, jajtól, könyvtől és szenvedéstől megkínzott napokban, kedves és színes szavakkal üdvözölte a hallgatóságot, majd felkérte Jancsó Lajos esperes urat az előadás megtartására.

Az előadó, a ki az egyházi szónoklat elsőrangú tekintélye, Kenessey Béla püspöknek „A háború és a vallás” c. ragyogó gondolatokkal megírt vallás erkölcsi értekezését olvasta fel, melynek vezérmotívuma a megnyugtató, a lelki kétségek eloszlatása és annak megismerése, hogy a háború nevelőeszköz az isteni hatalom kezében, cél, mely boldogság, nemzeti jólét felé vezet. Érdekes és lebilincselő modorban fűzte miedezekhez értékét, egyéni megjegyzéseit, a vallásosság mérhetetlen kincseiről, a magyar katona hősiességéről, a németek benső vallásosságáról.

Maradandó, mély hatást tett az előadás mindenkire, mely nem volt formákhoz kötött, hanem egy nagy tudású, pompás causeure tehetséggel megáldott előadónak családias, kedves, meleg hangon tartott elbeszélgetése.

— A tengeri termés rekvirálása vármegyéinkben. A m. kir. földművelésügyi miniszter felhatalmazza vármegyéink alispánját, hogy Alsófehér vármegye egész területén a tengeri készleteket feltássa s a termésnek azt a részét, mely a termelő házi és gazdasági szükségletének fedezésére mulhatatlanul szükséges készlet levonása után fennmarad, a vármegye ellátatlan lakosságának élelmezés céljából rekvirálja. Amennyiben a lefoglalt készlet meghaladná azt a mennyiséget melyre a vármegye ellátatlan lakosságának élelmezési célokra szüksége van, alispánnak jogában van a fennmaradó készletet feloldani úgy azonban hogy az időközben megromlott készlet pótlása céljából meg-

felelő tartalék mindég rendelkezésre álljon.

Az igénybe vett készletek után a birtokosoknak havonként 50 fillér őrzési és gondozási díj jár, úgy azonban, hogy az őrzési és gondozási díj összege métermázsánként 3 koronát meg nem haladhat.

— Szilveszter estéjén. A Polgári olvasókör részben a hadiárva, részben pedig a kör javára tombolával egybekötött társas összejövetelt rendez, amelyre jövő számunkban még visszatérünk.

S itt említjük meg még azt is, hogy a kör 1916. évi január 9-én tartja második népszerű előadását, melyre a vezetőség mindenkit szívesen lát.

— Egy kis leány kérése a Jézuskához. A marosujvár postahivatal gyűjtőszekrényében képes levelezőlapot találtak, melynek szószerinti szövege a következő:

Jó Jézuskának a Mennyebe. — Ides Jézuska gyűjél el mi nálunk is. Gyűjél, mert nagyon várunk tizedet. Édes apánk a háborúnál van. Ő nem tud nekünk karácsony fat hozni. Nyolcan vagyunk testvirek és mindnyájunk várunk és imádkozunk te Hozzád. Csungán Marici Marosujvár.

A jó Jézuska — reméljük — meg fogja hallgatni a kis leány kérését, bár Kovács posta mester ur nem tudta kézbesíteni a levelet. A nyocz kis testvér, a kiknek édes apja szép hazánkért szenved, nem maradhat karácsonyi ajándék nélkül.

— A Polgári olvasókör népszerű előadásait f. hó 12-én kezdte meg nagy érdeklődés mellett, megértő, lelkes közönség jelenlétében.

— Miért nem jutnak kézhez a tábori postacsomagok? Sokan panaszkodnak, hogy a harctérre küldött csomagok nem jutnak e a címzetekhez. Ennek okai felől kérdezősködve megtudtuk, hogy a csomagok elveszése a feladó mulasztásából áll elő. Ugyanis az illetők nem ügyelnek arra, hogy a csomagokra írt címek pontosak legyenek. Például: „M. kir. honv. gy. ezred 3. század, 4. szakasz. Tábori posta 102.” Amint tehát látszik ebben a címben minden benne van, csak az ezred száma hiányzik. Nagy baj az is, hogy a csomagok nagyrészen a földadási hely sem szerepel, minek folytán a nem kézbesítőket a nyomozó postahivatalhoz küldik, ami tömérdek munkát ad. A rakszám egyáltalában nem elég. Mindezekből az következik, hogy aki

tábori posta útján indit csomagot utra, az a legpontosabb címet jegyezze rá s ne a postahivatalt, hanem önmagát vádolja, ha csomagja elveszett.

— **Gazdasszonyok haragja** címen közöltük, hogy Marosujvárt egyik pék a kenyérsütés árát 12 fillérről 30 fillére emelte fel. Amin most a kenyérsütés ára városunkban 12 fillérről nem is 30 hanem 40 fillérre emelkedett. Ezen túl merész és semmikép sem indokolható áremeléssel szemben retorsist és sürgös hatósági közbelépést kérünk.

— **Mikulás.** Nagyszakállu, romantikus, kedves Mikulás, az idén alig-alig beszéltek rólad! Sok minden jóval terhelt puttonod az idén mintha üresen maradt volna. Téged is legyurt, elkedvetlenített, letiport a háború... Pedig te voltál és hisszük, te leszel ezután is az édes gyermekálmok megaranyozója, téli gyönyörök varázsolója... Az idén még a cipőket se lehetett kitenni az ajándékokért, mert elsősorban tudod mire van szükségünk jó Mikulás: cipőre, a mi „most mérge drága. Még a gyűszűnyi kis topánkák is drágák nagyon... A háború csinálta ezt is... Óh jó Mikulás csinálj csudát jövőre, hozd az áldott béke sok-sok édességét s varázsold az árakkiáradt folyóit vissza hajdani medrükbe... Ez lesz ám csak az igazi Mikulás-ünnep!...

— **Karácsonyi Album 1915.** Rózsavölgyi és Tsa, a legnagyobb magyar zeneműkiadó, ez évben ismét egy kiváló tartalmu, nagy, magyar zenegyűjteményt hozott karácsonyra piacra. Csodálnunk kell a kiadók áldozatkészségét. Értékesnél értékesebb zeneszámokat tartalmaz az új Karácsonyi Album. Mult évben a sok ezer példányból álló kiadás rövid pár hét alatt teljesen elfogyott. Ez évben kárpótlást nyerne mindazok, akik az előző Album vásárlásától elestek és új örömeiket hoz azok számára, akik a mult évi kötetből derűt, vidámságot, szórakozást, vigaszt és élvezetet merítettek egy esztendőn át. Az Album ez évben sokkal többet és értékesebbet tartalmaz, mint a mult évi. 106 oldalon, az 1914. évi legnagyobb sikerű operett, mű-, kabaré-dal, katonanóta, szalon és táncdarabok színe-javát adta a kiváló kiadó cég.

A Album kiállítása izléses, rokonszenves és igen alkalmas karácsonyi ajándék. A fűzött példányokon kívül, melyeknek ára 5 korona, készültek kötött példányok is, ezeknek ára 7 korona. Kapható a helyi könyvkereskedésekben, lapunk kiadóhivatalában és megrendelhető a kiadónál. Rózsavölgyi és Társánál Budapest IV., Szervita-tér 5.

— **Berlin—Konstantinápoly!** Dialektikus offenzívánk végigseperzte Szerbiát. Az egyesült magyar, osztrák, német, bolgár hadak fegyvereit Hadur gyönyörű győzelemmel koszoruzta: immár meg van hódítva egész Szerbia, melynek minden városában, minden bástyáján a mi lobogónk leng, a szétvert szerb hadsereg roncsai pedig részint Montenegróba, részint Albániába és Görögországba

menekültek, a „segítő“ antant-sereg is — mint a ki leszerepelt, — retírált a balkáni színpadról. Az Igazság Istene így ítélte és büntetett...

— **A sármási földgáz források,** valamint a szintén igen dúcsós szentmártoni, báznai és az összes eddig feltárt erdélyi és később feltárandó földgázforrások intenzív kihasználása érdekében a kormány a most összehívott országgyűlés elé törvényjavaslatot nyújtott be. Az állam ezek szerint egy részvénytársaságnak adja át az összes gázkutak használati jogát. A részvénytársaság egyelőre 20 millió korona alaptőke felett rendelkezik. Főrészenyes a Deutsche Bank (Berlin) 8 millió koronával, 4 millióval lesz érdekelve a magyar állam s a további 8 milliót nagyobb magyar pénzintézetek fogják befizetni. A részvénytársaság első sorban Kolozsvár, Marosvásárhely, Torda, Marosujvár városokat és azok ipartelepeit (gyárait) lesz köteles ellátni. Jut azonban még bőven a többi erdélyi városoknak is, sőt sőt később Arad is részesül majd belőle.

Itt említjük meg, hogy a földgáz hasznosítása érdekében újabban Tordán megindult élénk mozgalom eredményeképpen vármegyénk gazdasági érdekeltisége is mozgalmat indított a földgáz igénybevétele iránt, hogy a megye területén és a közeli vidéken levő gázkutak mielőbb kihasználhatók legyenek.

— **Csinos névjegyeket** elegáns kiállításban készít a Fussy-nyomda Tordán. Rendeléseket fölvesz Veres József papirkereskedése Marosujvárt.

Közönség köre*)

Bucsu szó.

Marosujvárról eltávozván, ismerőseinek és jóbarátainak ezuton mond bucsu szót

POLITZER SIMON
ÉS CSALÁDJA.

— **Mindenféle könyvnyomdai munkák elkészítését elővállalja Veress József könyvkereskedő-cég Marosujvárt.**

Hirdetéseket föl vállalt a „Marosujvár“ kiadóhivatala.

Kiadó FÜSSY JÓZSEF

Ragályok ellen

most igen alaposan kell védekeznünk, mert kolera, vörheny, kanyaró, tifusz, himlő és egyéb ragályos betegségek a háború után fokozottabb erővel lépnek fel, mint más időkben, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítőszer kéznél legyen. A jelenkor legmegbízhatóbb fertőtlenítő szere a

Lysiform

szagtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben **90 fillérért** minden gyógyszerárban és drogériában kapható. Hatása Löffler, Vertun, Pertik, Vas, stb. intézeteinek vizsgálatai szerint gyors és biztos, miért is az összes orvosok betegágyak fertőtlenítésére, antiszeptikus kötözéseknél (sebekre és daganatokra és daganatokra) kéz és arcmosásra és ragályok elhárítására, stb. mindenkori ajánlják.

LYSIFORM SZAPPAN

finom, gyenge pipereszappan, 1% lysoformot tartalmaz és antiseptikus hatása. Alkalmazható a legkényesebb bőrre is; szépiíti megpuhítja és illatossá teszi a bőrt. Egy kísérlet és ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni. Ára **1.20 K.**

FODORMENTA LYSIFORM

erősen antiseptikus hatása szájviz. Szájbüzt rögtön és nyomtalanul eltünteti és a fogakat konzerválja. Használható továbbá orvosi utasítás szerint toroklobnál, gégebántalmaknál és nátha esetén gurgulázásra. Néhány csepp elegendő egy fél pohár vízre.

Eredeti üvegje 1 K. 60 f.

Az összes lysoformkészítmények kaphatók minden gyógyszerárban, drogériában. Kívánatra bárkinek **ingyen** és bérmentve megküldjük az „Egészség és fertőtlenítés“ című érdekes könyvet

Dr. KELETI ÉS MURÁNYI
vegyészeti gyára Ujpesten.

Halleluja!

Halleluja!

Itt van megint a karácsony!

A háborús év nehézségét gyermekeinkkel
nem szabad éreztetni.

Éppen ezért

VERES JÓZSEF üzletébe

Karácsonyra és Újévre

több mint harminchatezer darab különféle
szebbnél-szebb

Csillogó karácsonyfa dísz

JÁTÉKÁRU ÉS AJÁNDÉKTÁRGY

érkezett.

Egész látványosság!

Érdemes megnézni.

Menjen el és győződjön meg. Vásárolni
nem muszáj.

A kiszolgálás figyelmes. Az árak kedvezőek.

Sok-sok apának és mamának szíves látogatását kéri

VERESS JÓZSEF diszmű és játékaru
kereskedése **MAROSUJVÁRT.**

Jövő évre naptárak. Karácsonyi és Újévi képes
lapok. Levélpapírok nagy mennyiségben kaphatók